

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben háshoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
 Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
 A szombati számokra helyben és vidéken:
 Az óbecsei melléklettel együtt félévenként 2 korona,
 anélkül félévenként 1 korona 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
FIÓK-SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Óbecse, belvárosi plébánia. Telefonszám 48.
 Kéziratok nem térülnek vissza. — Hirdetések
 arszabály szerint.

Vegyünk példát a belgáktól!

Távol nyugaton, a tenger partján van egy kis ország: Belgium. Nálunk nem is igen vesznek róla tudomást; ujságjaink agyon hallgatják. Persze ők tudják, hogy miért. S van is erre elég okuk, hisz ott — rettenetes kimondani is — nem liberálisok, hanem — katolikusok vannak a kormány élén. — Szerencsétlen ország! ugyancsak rossz dolgod lehet, ahol a „fölvilágosult” XX. században még a „sötét középkori” maradiak „butítják” és teszik „koldussá” a népet. Bezzeg jobb napokat élhettél te szegény Belgium 24 év előtt, mikor még a liberálisok boldogították „fölvilágosult” uralmukkal. Mert míg most átlagos fölvett évi államadósságod 67.5 millió frank, a liberálisok évenként 18 millióval többet vettek föl s mégis mindig deficiittel dolgoztak.

A liberálisok alatt:

	maradék:	adósság:
1879-ben	—	3,115,363
1880-ban	—	88,525
1881-ben	—	6,060,325
1882-ben	—	15,211,844
1883-ban	—	18,253,868
1884-ben	—	16,827,334

A katolikusok alatt:

év:	maradék:	adósság:
1885	—	745,548
1886	2,184,831	—
1887	14,300,102	—
1888	18,768,454	—
1889	15,705,032	—
1890	1,295,020	—
1891	7,623,572	—
1892	6,250,532	—
1893	7,584,103	—
1894	9,260,196	—
1895	7,316,833	—
1896	6,10,286	—
1897	5,771,014	—
1898	12,100,950	—
1899	17,601,159	—
1900	15,049,990	—
1901	2,539,525	—
1902	3,215,339	—
1903	2,901,291	—
1904	6,231,765	—
1905	14,737,030	—
1906	5,637,759	—
1907	3,000,000	—

Hasonlítsd össze, én jó népem, e számokat s minden fejtörő okoskodás nélkül is átláthatod majd, ki a nép igaz barátja. Titokban, négy szem közt megsugom, hogy Belgiumban a demokraták az azelőtt oly „fényesen” uralkodó liberálisokkal karöltve küzdenek a katolikusok ellen. Ugy látszik, fáj nekik, hogy ennyi (192) szép

millió a nép javára fordítottak és azok nem az ő vezéreik (a közönséges elvtárs úgy sem kap semmit, ő csak fizet) zsebébe vándorolnak, hogy azután annál hangosabban hitegethessék és ámithassák a népet.

De hát mit csinál e kis ország avval a sok pénzzel? A nép javára fordítja. A belga kath. kormány az adót nem emeli — miként ez nálunk történik — hanem csökkenti. Így pl. dohányra, kávéra, teára semmi adó sincs kivétel; a cukoradót 50 cent.-ről 20 cent.-re szállították le stb.

Ezerkilencszázban nem tudták, mit csináljanak a 15 millió többlettel — mikor lesz ez nálunk így? Végre hosszas tanakodás után elhatározták, hogy minden szegény, támogatásra szoruló munkás évenként 65 frankot kap s ily módon 384,645 egyén részesül ez évi ajándékban és az állam azóta évenként 16 milliót fordít e célra.

A földmivelők állapotát tetemesen megjavította, az ipart virágzóvá tette úgy, hogy Belgium ma az első rangú ipar-államok közt foglal helyet. Így pl. a liberálisok 1884-ben 5,444,000 frankot fordítottak az országutak gondozására, ellenben a kath. kormány 1907-ben 15,550,000 frankot.

Ezek a számok csak világosan beszélnek?!

Hogy a tudomány terén sem maradtak hátra, igazolja ezt, — hogy több példát ne említsek — az a körülmény is, hogy a párizsi felső-kereskedelmi iskolának igazgatója 1907-ben tanárait Belgiumba egy a szerzetesek vezetése alatt álló felső-kereskedelmi iskola tanulmányozására küldte ki. Ime a szerencsétlen Franciaország alig hogy kiülte szerzeteseit, már is utánuik megy, hogy tanuljon tőlük. De mivel már Franciaországról van szó, nem állhatom meg szó nélkül, hogy föl ne említsem az érdekes, de szomorú összehasonlítást, melyet egy belga lap melléklete: De Strijdklok. 1908. maj. 9.-hoz.

Eszerint Franciaországban:

- 1 liter petroleum 50 cent.
- 1 skatulya gyufa 10 cent.
- 1000 kg. kőszén 50 frank.
- 1 font kávé 3 frank.
- 1 font dohány 12 frank.

Belgiumban:

- 1 liter petroleum 14 cent.
- 10 skatulya gyufa 10 cent.
- 1000 kilogram kőszén 28 frank.
- 1 font kávé 1-50 frank.
- 1 font dohány 2 frank.

Keresztény szociálisták! Jogtalan-ságot követnék el veletek szemben, ha ezek után még hosszú, buzdító beszédet tartanék; hisz eme adatok oly világosan beszélnek, hogy talán világosabban már nem is lehet.

Föl tehát! Szálljunk sikra a katolikus ügyért s akkor ő is sikra fog szállni értünk! „Szabadka!”

Ingyenes népoktatás. Apponyi tegnap nyújtotta be az elemi oktatás ingyenességéről szóló javaslatát.

A javaslat szerint az elemi oktatás a népiskolákban teljesen ingyenes. Még a törvényben megszabott harmincfilléres járuléka sem szedhető. Csakis ötven fillér beiratási díj szedése lehetséges, de ez is csak a könyvtár javára. Szegény gyermekek est sem fizetik.

Rendelkezik a törvényjavaslat arról, hogy a községek és felekezetek által fenntartott iskolákban a tanítók nyugdíj-alapja, amely eddig a tandíjakból fedeztetett, kárpótlásban részesül. E célra a kormány máris 700,000 korona befizetést biztosít. Kárpótlást ad a kormány a községi és felekezeti iskoláknak, de csak azoknak, amelyek megfelelnek az 1907. évi népiskolai törvénynek. E szakaszban van megvédve hatályosan a magyar nyelv joga a nemzetiségi iskolákban. Akik a magyar nyelvnek ellenségei, azok kárpótlásban nem részesülnek.

A második javaslat, amely a gazdasági népoktatásról szól, elrendeli, hogy ama községek, amelyek lakói földmiveléssel, állattenyésztéssel foglalkoznak s a tankötelesek száma ötven, kötelesek gazdasági ismétlő iskolát állítani. Ez iskolák látogatása teljesen ingyenes. Még beiratási díj se lesz.

Bokányi legujabb kudarca.

Két héttel ezelőtt Szabadkán, most vasárnap Nagyváradon vallott kudarcot.

Egy-két évvel ezelőtt, amikor még a demokrata agitátorok selymes szavaikkal fátyolt birtak borítani terveikre és cselekedeteikre és amikor a józan munkás egy bebeszélte meggyőződésből azt hitte, hogy az agitátorok krisztusok, akik véres verejtékkel keresik a kenyeret és áldozatokat hozva jelennek meg a napi munkában elfáradt emberek között, hogy tanítsák őket és reményeket csepegtessenek beléjük, akkor járt Nagyváradon is Bokányi Dezső. Ugy fogadták őt akkor, mint egy szép jövő apostolát.

Változtak az idők. A nép terhe súlyosabb lett s lassanként a bebeszélte meggyőződésből ébredezni kezdtek a munkások és ma már ott állunk, hogy az akkori nagy tábor demokrata leolvadt tizedrésznnyire. Bokányi bevonult Nagyváradra is és a régi fanatizált tömegnek egy gyöngye roncsát találta ott. Egy pillanatra elsápadt, megijedt a táborból, attól, hogy az a selymes szóból fonott fátyol eloszlott s ő úgy áll a munkások között, mint akit felismertek, mint akitől kijózanodtak.

Nem jött zavarba Bokányi. Ugy tett, mintha nem vett volna észre semmit. Kiment a Rhedey-kertbe és ott a 300 főre tehető, még nagyobbára éretlen gyermekereg előtt beszédet tartott. Elhozta magával az agitátorok szóbeszédének minden rafinériáját, a miről azt tudta eddig, hogy azoktól a nép lelkesül, s hogy képes tőlük még sztrájkolni is. Es a selymes szavak csak csengtek, de semmi mást nem tettek.

Beszélt az általános választói jogról. Eddig még senki sem tudja, hogy milyen lesz a választói jog és Bokányi tudja legkevésbé, de azért úgy beszélt róla, mint olyanról, amivel mellőzve lesz a nagy sereg munkásság, amivel kilesznek játszva s ami ellen már most kell szervezkedni. Gyűlöletet hozott a kormány ellen és ezt nem sikerült neki elhinteni. A műhelyek belsejére pályázott, hogy ott kell dolgozni, politikát csinálni ott kell szervezkedni a választói jog reformja ellen.

Nem lelkesedett a kis csapat sem, amely végighallgatta a beszédet. Látszott a megjelenteken, hogy nem az ügy s legkevésbé Bokányi hozta őket össze, hanem csak azért jöttek el mert nem tudták másutt agyonütni a vasárnap délutánt. Különböztet miert maradtak volna el azok, akik nem jöttek el?

Bokányi délben érkezett s alig végezte el beszédét, már is ment. Bizony fájhat is az, mikor egyszerre látjuk, hogy a szédítő magasságból a porba hullunk alá. Amikor felrakott pávatollaink alól kilátszik a veréb-toll és ezt észreveszik, akkor bizony legjobb menekülni. Annál is inkább, mert 12000 kor. évi jövedelemben ez nincs felvéve. Így van ez, Bokányi Dezső! A munkásoknak kenyér kell ma, nem mézesmadzag.

László kapitány és a katolikus ünnep.

Napokban történt, hogy egy kis cselédleány egy az utcán kóborló kutyával tért haza gazdájához, a kinek gyermekei pártfogásukba is vették a barátságos kis kuvaszt. Az öröm azonban nem sokáig tartott, mert az idegen jószág a családfő rendelkezésére csakhamar visszakerült, a honnan jött, az utcára.

Az esemény azonban főbenjáró volt, mert László Géza jónak látta pecsétes idézést s rendőrt küldeni a kisleányért s áldozó csütörtökre „maga elébe személyes megjelenésre meg is idézte, hogy a megsértett jogrend ismét helyreállhasson. Ez meg is történt, noha a kis leány tudva az ünnep megtartására irányuló isteni és emberi parancsot, nem jelent meg a kapitány ur „eleibe személyesen...“ Mindenesetre jó lenne, ha a hivatalnok s kapitány urak kitanítónának más vallásuk ünnepeinek megbecsülésére s ok nélkül ünnep napon senkit sem zaklatnának.

Allami jutalmak ipari munkásoknak.

A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek.

E jutalmakból évenként öt esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hmvasárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok, Csongrád és Bácsbodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek közül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel.

A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, fölkéretnek a kerület munkaadói, egy a gyárosok, mint a kisiparosok, hogy közöljék a kamarával azon

munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó jutalomra való érdemességet bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemesnek tartanak.

A feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően fölszerelt ajánlások legkésőbb 1908. június hó 15-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 7. A függetlenségi kör házi táncmulatsága a kör helyiségében. Kezdeté este 8 órakor.

Június 8. A kath. legényegylet nyári táncvigalma, a kath. legényegylet saját kerti helyiségeiben.

Június 8. Az I-ső nőegylet és szent Antal kenyere Katolikus népkönyha népnünnepe a városi erdőben.

Június 18. A magyar asztaltársaság nyári mulatsága Radonavácson. Felvilágosítás az asztaltársaság helyiségeiben.

— **A katonaság köréből.** A 86-ik gyalogezred ezredese Sehrig ma, a hadtestparancsnok Uxkül Guillebrand holnap érkezik Szabadkára s itt a helyőrség fölött szemlélt tart.

— **A városháza hurcolkodása.** Folyik lázasan a városházának áthurcolkodása az új polgári fiúiskolába. Holnap, szerdán már a polgármester, s főjegyző is az új épületben végzik hivatalos teendőiket. A kulturánácsnok már ma az új helyiségben dolgozott. A számvevőség, s a pénztár költözködik utoljára, ez adja a legtöbb gondot is. Végül még csak a főispáni hivatal helyisége fog gondot okozni.

— **A Mária-gyüdi bucsu.** Ma indultak el százan Szabadkáról Mária-gyüdre, hogy a bűnbánat révén bűneiknek bocsánatában részesüljenek a keresztények Istenének szeretete által. A bucsusokat Mészáros Béla, Szent-Teréz plébániai káplán vezette. Csütörtökön indulnak Mária-gyüdre azok, kik az utat gyalog nem tehetik meg.

— **Fák és madarak napja.** A beltéri elemi iskola növendékei holnap, szerdán délelőtt tartják meg, a miniszteri rendelet értelmében a fák és madarak napját a város-erdőben. A tanulók tanítóik vezetésével korán reggel kivonulnak az erdőbe, ahol a tanítók a fák és madarak jelentőségét magyarázzák meg s ismertetik meg az esetleg megismertethető növényeket és madarakat.

— **A Duna áldozata.** Nagy szerencsétlenség történt hétfőn reggel a mohácsi püspök szigetén. A pécsi püspöki uradalom gyakoroka egy pályáját most kezdett kedves, szerény fiatal ember Dunst I. fürdés közben a Dunába fulladt. Özvegy édes anyja egyetlen reményét vesztette el. A kedves ifju iránt a környéken általános a részvét. Temetése a pécsi püspök költségén holnap lesz.

— **Iskolai vizsgák.** Pénteken a Kulai csatornán tuli és szombaton a csatornán inpeni rom. kath. iskola 5. és 6. osztályaiban évvégi zárvizsgák voltak. A nagyszámu vendégek előtt a gyermekek kitüntették magukat talpraesett feleleteikkel s ez által tanítóikat is. A vizsga végeztével következett a jutalomkönyvek kiosztása, majd a gyermekek java része egyenkint tanítójuk elé járultak s felköszöntötték. Egyesek gyönyörű ajándékkal kedveskedtek tanítóiknak, akik aztán rövid beszédke kíséretében a gyermekeket haza küldték azzal, hogy akik kimaradnak az iskolából, tartsák meg azt a jót, amit fáradsággal és szorgalommal elsajátítottak.

— **Házfelszentelési ünnepély.** A zombori róm. kath. legényegylet jövő hónap 28-án tartja házfelszentelési ünnepélyét, melynek kiemelkedő pontja Dömötör Pál ítélőtáblai bíró által írt apotheosis. A műkedvelői előadás megelőzi Latinovits Stanci városi tanácsnok által írt Prolog. Az iparos

dalárda közreműködésével nagyban fogja emelni az ünnepély fényét. Ugy a legényegyletben, mint pedig az iparos dalárdában folynak az előkészületek.

— **Pofozkodó barát.** Ezen cím alatt ír a Sz. F. U. egy hazugságokkal teli hirt arról, hogy Takács Félix, szent Ferenc-rendi szerzetes a zárda szakácsát úgy elverte, hogy az egész konyha vérben uszott. Az egész dologból egy igaz: Baldozszy Lipót a zárda szakácsa részeg volt, kötelességét nem teljesítette, a nevezett szerzetest gyalázó szavakkal illette mire az a cselédekkel szemben neki törvényileg is biztosított jogával élt. Hogy a Sz. F. U. mohón kap minden után, ami nem igaz, hogy vért lát, ahol nem folyt vér, az természetes, mert megszokta a szociáldemokraták hazugságait s ha papot lát, pulykaméreg tölti el. A nagyközönség előtt ilyen esetből kifolyólag kárust csinálni megbecsülése lenne a Sz. F. U.-nak. Hogy különben ez a lap mennyire nem tudja, hogy mit ír, kiténik abból, hogy a szerzetest a kalocsai érsekhez jelentette fel. Pedig hát ilyen ügyekben érsek urunk nem a felsőbb hatósága a szerzeteseknek.

— **Ujtás az államvasutak adminisztrációjában.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter egyik legújabb rendeletével ismét nagy lépéssel vitte előre a vasuti szolgáltatásban s különösen az adminisztrációban oly nehezen nélkülözött gyakorlatiasságot és szakszerűséget. A miniszter utasította az államvasutak igazgatóságát, hogy ezentul a jogi és mérnöki előképzettséggel bíró alkalmazottakat már fogalmazó gyakornokká, illetőleg műszaki gyakornokká való kinevezésük alkalmával kivétel nélkül a végrehajtó külső üzleti (forgalmi) szolgálathoz osszák be. Ezek az alkalmazottak a jövőben csak akkor részesülnek fogalmazói, illetőleg mérnöki kinevezésben s központi szolgálatra csak akkor lesznek beoszthatók, ha külső üzleti szolgáltatásban az üzletvezetőségeknél szervezett vizsgáló bizottságok előtt sikerrel teszik le a három üzleti szakvizsgát (a távirat, forgalmi és kereskedelmi) s az önálló forgalmi összetételre is felhatalmazást kapnak.

— **Fiutanonc közvetítés.** Az „Ujvidéki Keresztény Szociális Egyesület“ magyarországi fiutanoncokat helyez el az ujvidéki mestereknél. Az érdeklődő szülők és mesterek levélben forduljanak a nevezett egyesülethez és ez készséggel megadja a szükséges értesítéseket.

— **Szép emlék.** Magyarokanizsán Bata Sándor gyönyörű művel örökíti meg emlékét. Hatalmas Jézus Szive szobrot állíttat. A szobor 2 méter magas lesz s bronzból készül. A talapzat 230 m. magas, halványsárga márványból lesz. A szobor tervezője Kolozsvári Leszák Ferenc, a szalontai Arany-szobor nyertese, ki a Kossuth szobor pályázatnál is elismerést nyert. A szép alkotás 7,400 koronába kerül.

— **Esküvő.** Jablonszky Aladár vármegyei aljegyző örök hűséget esküdött a zombori plébániatemplomban Vojnits Erzsike urleánynak, Vojnits István alispán leányának. A náznagyi tisztet báró Vojnits István és dr. Péplovits Simon vármegyei főorvos töltötték be.

— **Bajaszentistvánon** szépen megindult a katolikus szervezkedés. Elhatározták egy Katolikus Kör alakítását. Az alapszabályokat jóváhagyás végett fölterjesztették már az egyházmegyei hatósághoz.

— **Napszám árák száz esztendővel ezelőtt.** Szabolcs vármegye levéltárából való az alábbi kimutatás, melyben a vármegye megszabja az 1792-ik esztendőre a napszámárákat. „A kézi munkálkodása nézve minden ezen megyében közönségesen folytatni szokott munkáktól fizetendő bére a napi napszámásoknak, következőképen határozatuk meg: Tengeri vagy másféle kapásnak étellel 9 krajcár, étel nélkül 15 krajcár, magyar kaszásnak étellel 17 krajcár, étel nélkül 24 krajcár, orosz kaszásnak étellel

12 krajcár, étel nélkül 18 krajcár, aratóknak étellel 9 krajcár, étel nélkül 15 krajcár, szántónak négy ökröre, ugarra és keverésre étellel 40 krajcár, anélkül 51 krajcár. Atalyába munkálkodó kőműves és egyébféle mesteremberek körül dolgozó napi számosok bére étellel 12 krajcár, étel nélkül 18 krajcár, nádvagónak 100 kévétől étellel 2 krajcár, étel nélkül 17 krajcár, ölfavagónak egy öltől étellel 15 krajcár, étel nélkül 24 krajcár, téli, akármely másféle munkát tévő napi számosoknak étellel 7 krajcár, anélkül 10 krajcár lézen napi bére. Az érdekes munkaárszabás felsorolja még egész csomó napszámomunka bérét, amelyek azonban nem emelkednek az ötven krajcáron felül. A dolgok igaz mérlegeléséhez szükséges tudnunk, hogy ebben az időben a pénz sokkal többet ért, mint ma, az árak pedig sokkal olcsóbbak voltak a mainál. Tehát ezek a napszámok nem olyan silányok, mint első pillanatra látszanak. Barczay Miklós, Jármly Mihály és Vay Adám asszeszor és Os Osváth Lajos hítes nótárius irták alá ezt a kimutatást az Urnak 1792 ik esztendejében.

— **A világ legöregebb embere.** A legöregebb embere a világnak, egy francia lap híre szerint, Konstantinápolyban él. E szerencsés halandót Hadzi Raufnak hívják és az idén virult rá a százötvenketedik tavasz.

— **Pályázat.** A zombori állami főgymnáziumban magyar-német, — a szegedi állami főgymnáziumban magyar-latin tanzókére van pályázat hirdetve.

— **Ovoda építés.** Szilbácson létesítendő közszéki ovoda építésének biztosítása céljából nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Az építkezés költsége 25476 kor. 63 fillérben van előirányozva. Az ajánlatok június 5-én d. u. 5 óráig adandók be Szilbács község előjáróságánál, ahol az előirányzott összeg öt százaléka bánatpénzül leteendő s az erről szóló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A versenytárgyalás Szilbács község házának tanácstermében június 6-án d. e. 10 órakor fog megtartatni. A tervek, költségvetés s feltételek Szilbács község jegyzői hivatalában megtekinthetők. Az építkezés 1909. május 25-én teljesen készen átadandó.

— **Az apa, a fia és a munkásbiztosító** Erdekes döntést hozott a kereskedelmi miniszter. Arról volt szó, vajjon köteles-e bejelenteni az apa az üzletében vagy műhelyében alkalmazott fiát a kerületi munkáspénztárnál és utána járulékat fizetni. Ez a kérdés vitás volt, míg most a miniszter döntése megoldotta abban az irányban, hogy az apa köteles üzletében vagy műhelyében alkalmazott fiát a munkáspénztárnál épp úgy bejelenteni, illetve biztosítani, mint bármely más alkalmazottját vagy munkását. Megállapítja a miniszteri döntés a járulék kivételével szolgáló alapot is a fiu eltartási költségében. A kereskedők és iparosok terhei tehát, kik fiaikat üzletükben vagy műhelyükben alkalmazták, ismét megsaporodtak.

— **Villámcsapás.** Lederer Arthur csókai nagybirtokosnak maconkai pusztán lévő istállójába csütörtökön egymásután kétszer belecsapott a villám. Az istálló teljesen leégett. Az istállóba több jóság volt bekötve, amelyek közül 4 megsebesült. Az istálló mentéséről szó sem lehetett, a cselédség csupán a jóságok megmentésére szorítkozott. A jóságok megmentése sikerült. Az istálló biztosítva volt, s így a nagybirtokos kára meg fog térülni.

— **Országos vásár.** Zentán az országos nyári vásár 1908. június hó 21. és 22-ik napján lesz megtartva. Vészmentes helyekről a jóságok felhajthatók.

— **Megszűnt járvány.** Zentán, az állatorvos jelentése szerint a takonyjárvány megszűnt.

Ne járjunk olyan söröcsarnokokba, házakba, hol a .: nem találjuk.
BÁCSKAI NAPLÓT

INNEN-ONNAN.

Ur (a ki lakást keres magának): Menyit kérne ezért a kis dísznő-ölért?

Házmester: Ha nincsenek az urnak malacai, 15 forintot egy hónapra.

Az egyik: Lásd, én nem tudnám megcsalni a jövendőbeli nőmet.

A másik: Hja, az rossz jel, — akkor neked kár megőszülni.

Hortobágyinak hívják a család jóbarátját. — Nagy társaság van együtt s azt kérdi az anya kis leányától:

— Tudod-e kis lányom, hogy hívják ezt a bácsit?

— Margitka: Hordó bácsi!

A palicsi nagyvendéglő teraszán történt.

A mama oda szól leányához:

— Az a szöke ur, aki velünk szemben lévő asztalnál, minden nap bécsi szeletet eszik. Lásd, ezt kellene férjül megcsipned! Könnyen kielégíthető ember és a bécsi szelet készítését is hamar megtanulnád.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

KÖZGAZDASÁG.

**** Műhalastó Palánkán.** Palánkáról jelentik, hogy ott műhalastó létesítésén fáradoznak Fritz Pál és társai, a palánkai halászati jog bérlői, ami — ha sikerül — nemcsak az itteni halászatot fogja fellendíteni, hanem a fogyasztó közönségnek érdekeit is nagymértékben szolgálja. Ezen halastó révén Palánka jelentékeny halas piachoz jut s képes lesz friss dunai halakat tilalmi időben is szállítani. Mindezeknél fogva közérdeket képez eme műhalastó létesítése, mely azonban céljának tökéletesen megfelelni csak úgy lesz képes, ha idővel több helyütt mélyítve is lesz, úgy hogy a benne elhelyezendő halak a nyári hőség ellen védelmet is találhassanak. Ilyen halastó a külföldön már számtalan van, de Magyarországon is sok exisztál, ideje tehát, hogy a mi vidékünk is immár rendelkezék azzal.

Ütleirások, Kalauzok

Bäedeker, Grieben és Mayer-féle kiadásban kaphatók

HEUMANN MÓR
könyvkereskedésében Szabadkán.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömczy Ernő. 187

A férfi közel áll a siráshoz, mikor így felel: Ah, ha valóban tréfa lenne csupán! Ha Falco még most is az lenne, aki volt!

Elbeszéli azután mikép mászta meg Mongibellót Falco s mint koszoruzta meg ormát. Ugy látszik azonban, hogy a hegynék semmiképp sem volt inyére e megtiszteltetés mert megbüntette Falcot. Egyetlen egy apró kódarabbal semmisítette meg rettegett vezért.

— Falconak vége most már, — folytatta Passafiore, — egész áldott nap ott kuporog a szakadéokban, s várja, hogy mikor tör ki rajta a betegség. Nyolc nap óta le nem hunyta szemét s egy falatot sem evett. Még most semmi baja sincs, de a sebet nem gondozza, mert azt hiszi, hogy a mérget ugyanis testében hordja már. „Nemsokára veszett kutya válik belőlem” — hajtogatta egyre. A legnemesebb bor, a legizletesebb éték sem csábítja többé. Nem örül már neki ha kalandjait dicsérem fel

előtte. „Erdemes is ezekről beszélni!” — vágja közbe mindjárt, — „hisz én úgy is úgy pusztulok majd el, mint valami nyomorult állat!”

Donna Micaela merően nézi Passafioret egy ideig. Nos, én talán segíthetek rajta? Tán csak nem gondolja, hogy a szakadékba szállok le hozzá?

— Passafiore lesüti szemét, nem mer válaszolni.

Micaela ezalatt elmondja mind azt a kint, mind azt a gyötrelmet, mit Falcotól szenvednie kellett. Legkedvencebb tervének, szive leghőbb kívánságának ez az ember állta útját.

Passafiore most hirtelen térdre ereszkedik az asszony előtt. Egy lépéssel sem közeledik feléje, ott helyén borul le a földre.

Esdve kéri, hallgassa meg őt. Hisz ő bizonyára nem tudja kicsoda valójában az a Falco. Mert hát Falco nagy, nevezetes ember, ő maga már pendeles gyermek korában sokat hallott róla beszélni. Nem is kívánt egyebet soha, mint vele ott a rengetegben, a sziklás bércek között lakni. Rokonai már egy szálíg odaköltöztek hozzá. Csak hogy a plébános akkortájt a fejébe vette, hogy Passafiore nem való közbük. Erőnek erejével szabóinat faragott belőle, gondolja csak meg, szabót, ki egyebet sem tesz csak foltot vet az ócska ruhákra. A plébános nyakrafőre azt erősítette egyre, hogy neki semmiképp sem szabad Falco bandájához szegődni. Sulyos, nagy vétek lenne az. Ő hajlott is Don Mateo kérelmére, és sokáig eszébe sem jutott, hogy a szakadék felé nézzen. Végre is azonban erőt vet rajta a vágy s Falco tanyájára szökött. Egy év óta tartózkodik nála s ime most annak az embernek vége. Olyan ő most, mint a nap, mely ott az égen elveszti melegítő fényét. Semmitérv egész élete.

Passafiore odatekint Donna Micaela felé. Látja, hogy amaz meghallgatja s meg is érti szavát.

Eszébe juttatja az asszonynak, mint segítette meg a Jettatoret s a házasságtörő hitvest. Miért utasítaná el hát a haramia kérelmét? A San Pasquale Krisztusképe mindenkit meghallgat, kivétel nélkül. Ő biztosra veszi, hogy Falco ellen az ő vasutját az a kép védte meg. Igen, őt is meghallgatta a Krisztuskép, azért törte meg Falco hatalmát egyetlen kódarab a Mongibello csucsáról. Most már azonban könyörüljön és segítsen rajtuk is, hogy Falco visszanyerje egészségét s újra az legyen, aki azelőtt volt.

S Passafiore szavai megindítják Micaela szívet. Eszébe jut az a kintteljes állapot, melyben Falco ott a szakadékban sanyalódik. Látja ott ténferegni a földön, a rettenetes betegség kitörését várva. Arra gondol, hogy mily dölyfösen, fenhájázon izent neki egykor s most megalázva, összetörve segítségért koldul. Nem, így gyöttrődni senkinek sem szabad. Ez sok, tulságos sok!

— Passafiore, — szól a férfihez, — mondd el, mit kívánsz tőlem. Megteszek mindent, ami tőlem telik. Most már nem félek, senkitől sem félek.

— Donna Micaela, mi egyre könyörögtünk Falconak, hogy keresse fel a Krisztusképet s annak segítségét kérje. Ő azonban nagyon csökönyös, önfejű s nem hisz a kép erejében. Ő biz egy lépést sem tesz s csak így várja a véget. Mikor azonban ma újra szívére beszéltem neki, azt mondta: Te ismered azt, aki ott a templommal szemben levő házban vár reám. Menj el hozzá s kérdezd meg tőle, megengedi-e, hogy a templomba mehessenek. Ha igent mond, hiszek a képen, s imádkozni fogok előtte.

— Nos? — kérdezte kíváncsian Micaela. — Voltam már Caterina anyónál s ő beleegyezett. Azt mondta nekem: „Csak menjen bátran San Pasquale templomába, nem fogom lelőni.”

Passafiore még mindig ott hódolt térdén állva előtte.

— Volt már Falco a templomban? — kérdi aztán tőle.

Passafiore térden csuszva közeledik pár lépést feléje. Szinte kétségbeesetten tördelte kezeit.

(Folyt. köv.)

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve,
mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél
a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.)
ahol is bármilynemű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-31

Gombos Lajos

Építési irodája Bány-köz, Kecskés-ház mellett
(bejárat a Kossuth-utcából).

Elvállal lakóházak és mindenféle gazdasági épületek tervezését, leszámolásokat és költségvetések szerkesztését, valamint ács munkatervek és fakivonatok készítését. 335-20-7

Saját termésű,
jó minőségű

rizlingi és burgundi

borok

literenként 23 krajcárért
eladó. 406-6

Cím: A kiadóhivatalban.

„FUCHSOL”

Poloska-szer,
Svábbogár-por,
Moly-por,
Egér- és

418-10-1

Patkány-
Pilula,

Biztos irtó-szer,

== kapható ==

Rukavina Nándor
fűszerkereskedőnél.

➡ Azért nem kell röhögni!

hogy az „OTTHON” kávéházban mától fogva patent angol dugaszolású, naponta frissen fejtett

➡ kőbányai Dréher sör ➡
kapható. 411-10-5

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

A főtisztelendő papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előírt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron) ivenként	—	08	17	Informatio de Capellanis 10 péld.	—	30
2	Bérmáltak anyakönyve " " "	—	08	18	Informatio de Parochis " " "	—	40
3	Egybekeltek anyakönyve " " "	—	08	19	Kivon. a kereszteltek anyakönyvéből (mer. pap.) 50 drb	1	50
4	Meghaltak anyakönyve " " "	—	08	20	Születési bizonyítv. polgári házasságkötéshez " " "	1	—
5	Misealapítványok naplója " " "	—	05	21	Bérmacédula " " "	—	20
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról " " "	—	06	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. pap.) " " "	1	50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv " " "	—	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből " " "	1	50
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv " " "	—	06	24	Családi értesítő " " "	1	50
7	Kegyes alapítványok naplója " " "	—	05	25	Eljegyzési értesítés " " "	1	—
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv " " "	—	06	25b	Insinuatio sponsalium " " "	1	—
8a	" " küliv " " "	—	06	26	Dimissio " " "	1	—
9	Templompénztári napló " " "	—	05	27	Alapító levél 25 drb	1	—
10	Templompénztári számadás, küliv " " "	—	06	28	Nyugtakönyvecske az egyh. pénzt. adószáma " " "	1	—
10a	" " beliv " " "	—	06	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon. 10 péld.	—	40
11	Relatio de statu Parochiae 10 péld.	—	40	30	Latin misejegyzék 10 iv	—	40
12	Consignatio conjugum in divortio viventium " " "	—	40	31	Párbér napló 10 iv	—	40
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt " " "	—	40	32	Kötelezvény 50 drb	1	—
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum " " "	—	40	33	Gyónó cédula 500 drb	2	—
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil. " " "	—	20	34	Esketési bizonyítv. anyakönyvi bejegyzéshez 50 drb	1	—
16	Értesítvény népoktatási intézetekről " " "	—	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg) 50 drb	1	—
				35n	" " (német szöveg) 50 drb	1	—
				35b	" " (bunyevác szöveg) 50 drb	1	—
				36	Jegyesek anyakönyve (merített papír) ivenként	—	08
				37	Hirdetési bizonyítvány 50 drb	1	—

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 március 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat m. sz. igazgatósága.

Izzadás ellen

Láb-, kéz-, hónalj-

Ártalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

➡ Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárán Szabadkán. ➡

416-1

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.